

واژه‌نامه و تعاریف اصطلاحات تخصصی

سطح دسترسی پذیری 99.9% (Availability)

منظور این است که سامانه در طول سال حداقل 99.9 درصد زمان در دسترس کاربران باشد.

به عبارت دیگر:

- حداکثر قطعی مجاز در سال: حدود 8 ساعت و 46 دقیقه
- حداکثر قطعی مجاز در ماه: حدود 43 دقیقه
- حداکثر قطعی مجاز در هفته: حدود 10 دقیقه

قطعی‌های ناشی از نگهداری برنامه‌ریزی شده که از قبل اطلاع‌رسانی شده‌اند، می‌توانند طبق قرارداد از محاسبات SLA مستثنی شوند.

SLA (Service Level Agreement)

توافق‌نامه سطح خدمات است که حداقل کیفیت، سرعت، پایداری و میزان دسترسی‌پذیری خدمات را مشخص می‌کند.

LMS (Learning Management System)

سامانه مدیریت آموزش که امکاناتی مانند ثبت‌نام، برگزاری دوره، آزمون، حضور و غیاب، صدور گواهینامه، مدیریت مدرس، مدیریت فراگیر و گزارش‌های آموزشی را فراهم می‌کند.

MOOC (Massive Open Online Course)

به معنای واقعی دوره آزاد انبوه بر خط است که محدودیت زمانی ندارد، برای استفاده همه افراد جامعه است و داوطلبان به شرط اتصال به اینترنت می‌توانند به این سیستم متصل شوند.

LXP (Learning Experience Platform)

پلتفرم تجربه یادگیری که با استفاده از هوش مصنوعی، علاقه، سابقه و مهارت‌های فراگیر، دوره‌های مناسب را پیشنهاد داده و مسیر یادگیری شخصی‌سازی شده ایجاد می‌کند.

API (Application Programming Interface)

رابط برنامه‌نویسی کاربردی که امکان تبادل اطلاعات بین سامانه آموزش مجازی و سایر سامانه‌های سازمان مانند ثبت‌نام، احراز هویت، صدور گواهینامه، سامانه مالی و سایر سامانه‌های ملی را فراهم می‌کند.

رایانش ابری (Cloud Computing)

ارائه خدمات نرم‌افزاری، ذخیره‌سازی اطلاعات و پردازش از طریق مراکز داده ابری بدون نیاز به نصب سامانه روی تجهیزات سازمان.

Cloud Native

طراحی نرم‌افزار به‌گونه‌ای که از ابتدا برای اجرا در زیرساخت‌های ابری ساخته شده و قابلیت توسعه، مقیاس‌پذیری و به‌روزرسانی سریع داشته باشد.

High Availability (HA)

معماری فنی که باعث می‌شود در صورت خرابی یک سرور یا تجهیزات، سامانه بدون توقف از طریق سرورهای دیگر به کار خود ادامه دهد.

Disaster Recovery (DR)

برنامه و زیرساخت بازیابی سامانه پس از وقوع حوادثی مانند آتش‌سوزی، زلزله، خرابی مرکز داده، حملات سایبری یا از دست رفتن اطلاعات.

Adaptive Learning

یادگیری تطبیقی که محتوای آموزشی را متناسب با سطح علمی، سرعت یادگیری و عملکرد هر فراگیر به صورت خودکار تغییر می‌دهد.

Competency-Based Learning

آموزش مبتنی بر شایستگی که ملاک پایان دوره، کسب مهارت و شایستگی واقعی است نه صرفاً گذراندن ساعات آموزشی.

Blended Learning

ترکیبی از آموزش حضوری، آموزش مجازی، کلاس آنلاین و آموزش خودآموز.

Learning Analytics

جمع‌آوری و تحلیل داده‌های آموزشی برای بررسی پیشرفت، کیفیت یادگیری و عملکرد فراگیران و مدرسان.

Big Data

فناوری تحلیل حجم بسیار زیاد داده‌ها برای استخراج الگوهای آموزشی، شغلی و مدیریتی.

Artificial Intelligence (AI)

هوش مصنوعی؛ فناوری انجام وظایفی مانند تحلیل، تصمیم‌گیری، پیشنهاد محتوا، ارزیابی، مشاوره و پاسخگویی هوشمند.

Generative AI

هوش مصنوعی مولد که قادر به تولید متن، تصویر، صدا، فیلم، آزمون، سؤال، سناریو و محتوای آموزشی جدید است.

AI Agent

عامل هوشمند نرم‌افزاری که می‌تواند به صورت خودکار وظایفی مانند برنامه‌ریزی آموزشی، پاسخگویی، پیگیری وضعیت فراگیر و اجرای فرآیندهای مختلف را انجام دهد.

Chatbot

دستیار گفتگو که به صورت خودکار به پرسش‌های کاربران پاسخ داده و خدمات آموزشی ارائه می‌کند.

Machine Learning

شاخه‌ای از هوش مصنوعی که سامانه با استفاده از داده‌های گذشته، الگوها را یاد گرفته و عملکرد خود را بهبود می‌بخشد.

Virtual Reality (VR)

واقعیت مجازی که محیط آموزشی سه‌بعدی و کاملاً شبیه‌سازی شده ایجاد می‌کند.

Augmented Reality (AR)

واقعیت افزوده که اطلاعات دیجیتال را روی محیط واقعی نمایش می‌دهد.

Mixed Reality (MR)

ترکیب واقعیت مجازی و واقعیت افزوده که امکان تعامل هم‌زمان با اشیای واقعی و مجازی را فراهم می‌کند.

Metaverse

محیط مجازی سه‌بعدی دائمی که کاربران با آواتارهای خود در آن آموزش، تعامل و همکاری می‌کنند.

Digital Twin

مدل دیجیتال یک دستگاه، ماشین، کارگاه یا فرآیند واقعی که برای آموزش، آزمایش و شبیه‌سازی استفاده می‌شود.

Internet of Things (IoT)

شبکه تجهیزات هوشمند متصل به اینترنت که اطلاعات را جمع‌آوری و تبادل می‌کنند.

Industrial Internet of Things (IIoT)

کاربرد اینترنت اشیا در صنایع، کارخانه‌ها، خطوط تولید و تجهیزات صنعتی.

Blockchain

فناوری ثبت غیرقابل تغییر اطلاعات که می‌تواند برای اعتبارسنجی مدارک، گواهینامه‌ها و سوابق آموزشی استفاده شود.

Digital Signature

امضای الکترونیکی معتبر برای تأیید هویت و اصالت اسناد و گواهینامه‌ها.

Digital Skills Wallet

کیف پول دیجیتال مهارت که تمامی سوابق آموزشی، مهارت‌ها، گواهینامه‌ها و صلاحیت‌های حرفه‌ای فرد را به صورت الکترونیکی نگهداری می‌کند.

Gamification

استفاده از عناصر بازی مانند امتیاز، نشان، رتبه‌بندی و مسابقه برای افزایش انگیزه یادگیری.

Game-Based Learning

یادگیری از طریق بازی‌های آموزشی طراحی شده برای انتقال مهارت و دانش.

Cyber Security

مجموعه فناوری‌ها، سیاست‌ها و فرآیندهایی برای حفاظت از سامانه‌ها، اطلاعات و خدمات در برابر تهدیدات سایبری.

Penetration Test

آزمون نفوذ؛ ارزیابی امنیت سامانه از طریق شبیه‌سازی حملات سایبری به منظور شناسایی آسیب‌پذیری‌ها.

Business Continuity

برنامه تداوم کسب‌وکار که تضمین می‌کند خدمات حتی در شرایط بحرانی با کمترین اختلال ادامه یابد.

Smart Proctoring

سامانه هوشمند نظارت بر آزمون که با استفاده از هوش مصنوعی، دوربین و تحلیل رفتار، از تقلب جلوگیری می‌کند.

Learning Record Store (LRS)

مخزن استاندارد ذخیره سوابق یادگیری که اطلاعات فعالیت‌های آموزشی فراگیران را بر اساس استانداردهای بین‌المللی مانند xAPI ثبت و نگهداری می‌کند.

xAPI (Experience API)

استاندارد بین‌المللی ثبت تمامی فعالیت‌های یادگیری، حتی خارج از سامانه LMS، برای ایجاد پرونده جامع آموزشی هر فراگیر.